

ОСОБЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ І ПОРЯДКУ НАЦІОНАЛЬНОЮ ПОЛІЦІЄЮ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Афонін Д. С., Боксгорн А. В.

Метою статті є аналіз сутності публічної (громадської) безпеки і порядку як об'єкта адміністративно-правової охорони та виявлення особливостей забезпечення публічної безпеки і порядку як самостійно органами та підрозділами Національної поліції України, так і під час взаємодії з іншими уповноваженими правоохоронними органами та добровольчими воєнізованими об'єднаннями в умовах воєнного стану.

Проведено аналіз особливостей забезпечення публічної безпеки і порядку Національною поліцією України в умовах воєнного стану.

Зазначено, що забезпечення публічної безпеки і порядку є одним із пріоритетних завдань національної безпеки України. Окрім цього, воно входить до кола основних завдань Національної поліції України. Його важливість зумовлена створенням стану захищеності прав і свобод громадян, їх життя та здоров'я, попередженням злочинів та проступків, повагою до честі й людської гідності, дотриманням норм суспільної моралі і порядку. При цьому актуальність забезпечення публічної безпеки і порядку сьогодні значно підвищується в умовах широкомасштабної військової агресії Російської Федерації на практично всій території України, яка стала результатом восьмирічних гібридних військових дій в окремих районах Донецької і Луганської областей, у зв'язку з чим 24 лютого 2022 р. Указом Президента України був уведений воєнний стан на всій території держави, який устанавлює особливий правовий режим, спрямований на відвернення загрози, відсіч збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України та її територіальній цілісності.

На жаль, недостатньо розробленим залишається питання взаємодії Національної поліції України з іншими уповноваженими правоохоронними органами та добровольчими воєнізованими об'єднаннями щодо забезпечення публічної безпеки та порядку. Хоча низка питань щодо особливостей забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку Націо-

нальною поліцією України в умовах воєнного стану було врегульовано Постановою Кабінету Міністрів України «Питання запровадження та здійснення деяких заходів правового режиму воєнного стану» від 08.07.2020 № 573.

Ключові слова: Національна поліція України, правовий режим, воєнний стан, публічний (громадський) порядок, публічна (громадська) безпека, Національна гвардія України, забезпечення, комендантська година.

Afonin D. S., Boksgorn A. V. Features of ensuring public safety and order by the National Police of Ukraine in martial law

The purpose of the article is to analyze the essence of public (public) security and order as an object of administrative and legal protection and identify features of public security and order as independent bodies and units of the National Police of Ukraine and in cooperation with other authorized law enforcement agencies and voluntary paramilitaries. units under martial law.

The analysis of features of maintenance of public safety and an order by National police of Ukraine in the conditions of martial law is carried out.

The author notes that ensuring public safety and order is one of the priority tasks of Ukraine's national security. In addition, it is one of the main tasks of the National Police of Ukraine. Its importance is due to the creation of a state of protection of the rights and freedoms of citizens, their lives and health, prevention of crimes and misdemeanors, respect for honor and human dignity, observance of public morals and order. At the same time, the urgency of ensuring public safety and order is currently significantly increasing in the context of large-scale military aggression of the Russian Federation in almost all of Ukraine, which was the result of eight years of hybrid military action in some areas of Donetsk and Luhansk regions. In this regard, on February 24, 2022, the Decree of the President of Ukraine imposed martial law throughout the country, which establishes a special legal regime to prevent the threat, repel armed aggression and ensure national security, eliminate the threat to Ukraine's independence and territorial integrity.

Unfortunately, the issue of cooperation between the National Police of Ukraine and other authorized

law enforcement agencies and voluntary paramilitary associations to ensure public safety and order remains underdeveloped.

Although a number of issues concerning the peculiarities of public (public) security and order by the National Police of Ukraine in martial law were regulated by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of 08.07.2020 № 573 «Issues of introduction and implementation of certain measures of martial law».

Key words: *National Police of Ukraine, legal regime, martial law, public (public) order, public (public) security, National Guard of Ukraine, security, curfew.*

Постановка проблеми та її актуальність. Забезпечення публічної безпеки і порядку є одним із пріоритетних завдань національної безпеки України. Окрім цього, воно входить до кола основних завдань Національної поліції України. Його важливість зумовлена створенням стану захищеності прав і свобод громадян, їх життя та здоров'я, попередженням злочинів та проступків, повагою до честі й людської гідності, дотриманням норм суспільної моралі і порядку. При цьому актуальність забезпечення публічної безпеки і порядку сьогодні значно підвищується в умовах широкомасштабної військової агресії Російської Федерації на практично всій території України, яка стала результатом восьмирічних гібридних військових дій в окремих районах Донецької і Луганської областей, у зв'язку з чим 24 лютого 2022 р. Указом Президента України було введено воєнний стан на всій території держави, який установлює особливий правовий режим, спрямований на відвернення загрози, відсіч збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України та її територіальній цілісності. При цьому особливостями цього режиму є тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень, що, своєю чергою, створює особливі умови адміністративно-правового забезпечення публічної безпеки та порядку органами Національної поліції України та іншими уповноваженими суб'єктами сектору безпеки і оборони.

Усе це підкреслює важливість дослідження питання особливостей забезпечення публічної безпеки і порядку Національною поліцією України в умовах воєнного стану через призму правового забезпечення та механізму його реалізації. При цьому неможливо не торкнутися аналізу змісту дефініцій «публічна безпека» та

«публічний порядок», які були введені в деякі нормативно-правові акти після реформування правоохоронної системи України та приведення її у відповідність до міжнародних стандартів і використовуються сьогодні поряд з такими схожими термінами, як «громадська безпека» та «громадський порядок», що викликає низку правових колізій. Також, на нашу думку, недостатньо розробленим залишається питання взаємодії Національної поліції України з іншими уповноваженими правоохоронними органами та добровольчими воєнізованими об'єднаннями щодо забезпечення публічної безпеки та порядку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню забезпечення публічної безпеки і порядку органами Національної поліції України приділяли увагу такі вчені, як: О.М. Бандурка, О.В. Батраченко, А.П. Головін, Б.В. Дерев'яно, М.І. Додін, Р.А. Калюжний, А.М. Колодій, В.К. Колпаков, Р.С. Мельник, П.П. Михайленко, В.В. Пахомов, Ю.І. Римаренко, Г.П. Ситник, Ю.О. Тихомиров, М.П. Ткач, В.Г. Фатхутдінов, В.І. Шакур, О.С. Юнін, С.С. Яценко тощо. Проте, незважаючи на значний науковий доробок, комплексні дослідження, присвячені забезпеченню Національною поліцією України публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану, практично відсутні у вітчизняній юридичній науці; сутність публічної безпеки і порядку як об'єкта адміністративно-правової охорони залишається недослідженою; подальшого розвитку й удосконалення потребують вітчизняна нормативно-правова база, принципи, форми, методи, організаційні заходи та особливості забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану.

Метою статті є аналіз сутності публічної безпеки і порядку як об'єкта адміністративно-правової охорони та виявлення особливостей забезпечення публічної безпеки і порядку як самостійно органами та підрозділами Національної поліції України, так і за взаємодії з іншими уповноваженими правоохоронними органами та добровольчими воєнізованими об'єднаннями в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Забезпечення публічної безпеки та порядку має велике значення для держави, у зв'язку з чим воно є одним із пріоритетних завдань Національної поліції України. Однак в умовах напруженої політичної, економічної та соціальної ситуації, викликаній воєнною агресією з боку Російської Федерації, ця

проблема вирішується недостатньо ефективно. Однією з причин такої ситуації є відсутність на законодавчому рівні єдиного категоріального апарату у сфері забезпечення правопорядку, зокрема відсутність єдиного визначення поняття публічної безпеки та порядку.

Думки вчених із приводу визначення правової природи категорій «публічна безпека» і «публічний порядок» через призму ст. 1 Закону України «Про Національну поліцію» [2] розійшлися. Так В.Г. Фатхутдінов зауважує, що «можна констатувати нелегітимність діяльності поліції у сфері громадської безпеки, що слугує правовою підставою для визнання нелегітимності функціонування цього органу загалом» [12]. О.В. Батраченко вважає, що категорія «публічна безпека» більш точно відображає сучасні тенденції суспільного та державного розвитку у напрямі, що відповідає пріоритетності життя, здоров'я та особистої безпеки людини та громадянина, її благополуччя та добробуту [7, с. 85]. Схожої точки зору дотримується В.Є. Барба, який зазначає, що усталені юридичні конструкції «громадський порядок» і «громадська безпека» змінюються на «публічна безпека і порядок», при цьому подекуди ці правові категорії вживаються синонімічно, а подекуди є ототожненими, а тому потребують вірного тлумачення та законодавчого закріплення [7, с. 34].

У тлумачних словниках поняття «публічний» визначається так: 1) який відбувається у присутності публіки, людей; прилюдний; 2) призначений для широкого відвідування, користування; громадський. Своєю чергою, порядок - це: а) стан, коли де-небудь чисто прибрано, всі речі на своїх місцях; чистота, лад; б) стан, коли все робиться, виконується так, як слід, відповідно до певних вимог, правил; упорядкованість, лад; в) державний, суспільний лад, устрій; г) певна послідовність, черговість чого-небудь [9, с. 1414, 1425].

Найбільш усталеною точкою зору є визначення громадського порядку як стану впорядкованості суспільних відносин, що складаються у сфері забезпечення прав і свобод людини та громадянина, під час якого органи державної влади, органи місцевого самоврядування і кожна окремо визначена особа повинні дотримуватися загальноприйнятих норм нормального співіснування.

Поняття «громадська безпека» є ширшим за значенням, аніж «громадський порядок». Деякі науковці вживають термін «громадська безпека» у співвідношенні з дефініцією «державна безпека». Громадську безпеку доцільно визначати

як сукупність суспільних відносин, пов'язаних із запобіганням чи усуненням загрози життю і здоров'ю осіб та їхньому майну, які можуть виникнути внаслідок дій людей або вияву негативних властивостей джерел підвищеної небезпеки.

Виходячи із вищевикладеного можна дійти висновку, що поняття «публічна безпека» і «публічний порядок» є відповідно тотожними за змістом поняттям «громадський порядок» та «громадська безпека». Тому, на нашу думку, повернення до традиційного поняття «громадський порядок і безпека» було б слушним, тим паче законодавець у нормативно-правових актах використовує їх як взаємозамінні.

Тепер необхідно перейти до розгляду саме питання особливостей забезпечення публічної безпеки і порядку як самостійно органами та підрозділами Національної поліції України, так і під час взаємодії з іншими уповноваженими правоохоронними органами та добровольчими воєнізованими об'єднаннями в умовах воєнного стану.

Так, відповідно до п. 3.9. ст. 15 Закону України «Про національну безпеку» [1], військові адміністрації, котрі є тимчасовими державними органами, які утворюються на територіях держави, де вводиться правовий режим воєнного стану, заслуховують інформацію керівників органів Національної поліції про стан законності, боротьби зі злочинністю, охорони громадської безпеки і порядку та результати діяльності на відповідній території, що вказує на відповідність та продовження виконання своїх пріоритетних завдань Національною поліцією України, які закріплені у ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію» [2]. Але в умовах дії правового режиму воєнного стану під час забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку на уповноважені органи та підрозділи Національної поліції покладаються особливі вимоги щодо несення служби. До таких особливостей, наприклад, відносяться несення служби щодо забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку під час комендантського часу, в умовах активних бойових дій під час звільнення окупованих територій; на блокпостах; виявлення та знешкодження диверсійно-розвідувальних груп ворога; під час взаємодії з підрозділами Національної гвардії України та добровольчими формуваннями територіальної громади тощо. Усе це вимагає належного ефективного управління та координації щодо алгоритмів дій у певних ситуаціях, розрахунку сил та засобів, матеріально-технічного забезпечення

тощо. Але ефективне управління силами та засобами Національної поліції України під час забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку неможливо без відповідної підготовки, основою якої є ефективне планування.

У таких планах визначаються наявні сили та засоби, склад зведеного загону, додаткові сили та засоби, резерви, варіанти посиленого несення служби, підвищена готовність особового складу, бойова готовність, схеми зв'язку, конкретні виконавці й їхні обов'язки, календарний графік виконання заходів на той чи інший варіант розвитку особливих подій. До плану додаються оперативні карти, схеми збору особового складу по тривозі, основні та запасні місця дислокації, порядок взаємодії з іншими правоохоронними органами. У плані вказуються також підстави і порядок введення його в дію. Заздалегідь розроблені планові заходи, випробувані на практичних заняттях з особовим складом, максимально наближені до реальної оперативної обстановки, є запорукою ефективної діяльності органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану. Типові плани багаторазового використання дають можливість економити час під час розроблення управлінських рішень, вибору оптимальних варіантів і порядку дій, попередніх розрахунків сил і засобів, підготувати особовий склад до діяльності в умовах воєнного стану [11].

До основних завдань діяльності Національної поліції у зазначених умовах можна віднести такі: попередження, припинення та ліквідація групових порушень громадського порядку та масових заворушень; забезпечення посиленої охорони особливо важливих та інших об'єктів; забезпечення публічного порядку та безпеки; участь у рятуванні людей та надання їм допомоги; забезпечення охорони майна, яке залишилося без догляду [10, с. 37].

Необхідно розглянути деякі особливості забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку Національною поліцією України в умовах воєнного стану. І почати треба з особливостей взаємодії з іншими уповноваженими державними органами та добровольчими воєнізованими об'єднаннями щодо забезпечення публічної безпеки та порядку.

Так, відповідно до п. 4 Наказу МВС України від 10.08.2016 № 773, основними формами взаємодії Національної поліції України та Національної гвардії України під час забезпечення

(охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку є:

- спільне патрулювання нарядами вулиць, площ, парків, скверів, вокзалів, аеропортів, морських та річкових портів, інших публічних (громадських) місць;

- забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку під час проведення зборів, мітингів, вуличних походів, демонстрацій, інших масових та спортивних заходів, а також під час заходів у публічних (громадських) місцях за участю осіб, щодо яких здійснюється державна охорона;

- проведення спільних заходів із метою стабілізації оперативної обстановки в разі її загострення в межах території однієї чи декількох адміністративно-територіальних одиниць [5].

Незважаючи на те що ці форми взаємодії визначено у звичайних умовах існування держави, можна констатувати, що вони будуть діяти і під час уведення правового режиму воєнного стану.

Варто також зауважити, що у зв'язку з тим, що в умовах воєнного стану можуть виникати виняткові ситуації, коли під загрозою перебуває «життя нації», до яких можна віднести великі пожежі, епідемії, техногенні катастрофи і аварії тощо, що потребують відповідного цивільного захисту, стає важливим питання взаємодії Національної поліції України з підрозділами Національної гвардії та з органами управління та підпорядкованими їм силами цивільного захисту. Такі форми взаємодії регулює Положення про функціональну підсистему забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, безпеки дорожнього руху єдиної державної системи цивільного захисту (Наказ МВС України від 04.10.2019 № 835) [6]. Згідно з Положенням, до основних форм взаємодії, що стосуються саме забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку та які утворюють особливості такого забезпечення саме поліцією, можна віднести: здійснення регулювання дорожнього руху та контролю за додержанням Правил дорожнього руху, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306 [4], його учасниками та за правомірністю експлуатації транспортних засобів на вулично-дорожній мережі, зокрема в особливий період та в умовах правового режиму воєнного стану відповідно до Закону України «Про правовий

режим воєнного стану»; організацію контролю за дотриманням спеціальних режимів перевезень автомобільними дорогами та режимів допуску до зон надзвичайних ситуацій і районів проведення антитерористичних заходів (у разі їх установа), а також організацію регулювання дорожнього руху на маршрутах евакуації; проведення аеромедичної евакуації постраждалих, зокрема важкохворих, поранених поліцейських та військовослужбовців Національної гвардії України; організацію і здійснення якісної комунікації та взаємодії з органами управління цивільного захисту, органами виконавчої влади й населенням щодо загрози виникнення та/або перебігу проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, створення пересувних (мобільних) пунктів управління й оперативних груп, організацію їх роботи; посилення охорони та за потреби введення в дію планів оборони органів (підрозділів) функціональної підсистеми забезпечення публічної безпеки тощо [6].

Важливою особливістю забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку Національною поліцією України в умовах воєнного стану є ефективна взаємодія з добровольчими формуваннями територіальної оборони, а саме відповідно до п. 3 ст. 3 Закону України «Про основи національного спротиву»: своєчасне реагування та вжиття необхідних заходів щодо оборони території та захисту населення на визначеній місцевості до моменту розгортання в межах такої території угруповання військ (сил) або/чи угруповання об'єднаних сил, призначених для ведення воєнних (бойових) дій із відсічі збройної агресії проти України; участь в охороні та обороні важливих об'єктів і комунікацій, інших критично важливих об'єктів інфраструктури, визначених Кабінетом Міністрів України, та об'єктів обласного, районного, сільського, селищного, міського значення, районного у містах рад, сільських, селищних, порушення функціонування та виведення з ладу яких становить загрозу для життєдіяльності населення; участь у здійсненні заходів щодо тимчасової заборони або обмеження руху транспортних засобів і пішоходів поблизу та в межах зон/районів надзвичайних ситуацій та/або ведення воєнних (бойових) дій; участь у забезпеченні заходів громадської безпеки і порядку в населених пунктах; участь у запровадженні та здійсненні заходів

правового режиму воєнного стану в разі його введення на всій території України або в окремих її місцевостях; участь у боротьбі з диверсійно-розвідувальними силами, іншими збройними формуваннями агресора (противника) та не передбаченими законами України воєнізованими або збройними формуваннями; участь в інформаційних заходах, спрямованих на підвищення рівня обороноздатності держави та на протидію інформаційним операціям агресора (противника) [6].

Окрім цього, низку особливостей забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку Національною поліцією України в умовах воєнного стану передбачено Постановою Кабінету Міністрів України «Питання запровадження та здійснення деяких заходів правового режиму воєнного стану» від 08.07.2020 № 573, яка крім питань взаємодії з іншими правоохоронними органами закріплює права патрулів під час дії комендантської години, а саме:

1) затримувати і доставляти в органи або підрозділи Національної поліції осіб, які вчинили або вчиняють правопорушення;

2) перевіряти в осіб посвідчення, документи, що посвідчують особу, підтверджують громадянство України чи спеціальний статус особи, або паспортні документи іноземця, особи без громадянства, документи, що підтверджують законність перебування на території України, та перепустки, а в разі їх відсутності - затримувати відповідних осіб та доставляти в органи або підрозділи Національної поліції для встановлення особи; за потреби проводити огляд речей, транспортних засобів, багажу та вантажів, які ними перевозяться;

3) вилучати в осіб предмети, які є знаряддям, засобом або предметом правопорушення, і передавати їх органам або підрозділам Національної поліції;

4) тимчасово обмежувати або забороняти на вулицях та дорогах, окремих ділянках місцевості та в інших громадських місцях перебування або пересування осіб, рух транспортних засобів, зокрема транспортних засобів іноземних, консульських установ чи представництв міжнародних організацій; виводити осіб з окремих ділянок місцевості та об'єктів, евакуйовувати транспортні засоби;

5) входити (проникати) на територію та у приміщення підприємств, установ і організацій, у житлові та інші приміщення, на земельні

ділянки, що належать особам, під час припинення кримінального правопорушення та в разі переслідування осіб, які підозрюються у вчиненні злочину, якщо зволікання може створити реальну загрозу життю чи здоров'ю осіб;

6) використовувати зі службовою метою засоби зв'язку і транспортні засоби, що належать особам (за їх згодою), підприємствам, установам і організаціям, за винятком транспортних засобів іноземних консульських установ чи представництв міжнародних організацій, для запобігання вчиненню кримінального правопорушення, переслідування та затримання осіб, що підозрюються у вчиненні злочину або для доставки до лікувальних закладів осіб, які потребують медичної допомоги, проїзду до місця злочину;

7) застосовувати відповідно до законодавства заходи фізичного впливу, зброю і спеціальні засоби [3].

Висновки. Виходячи з вищевикладеного, до особливостей забезпечення публічної безпеки і порядку Національною поліцією України в умовах воєнного стану можна віднести: особливі повноваження поліцейських, які закріплені в Законі України «Про Національну поліцію України» та які набувають поліцейські лише на період дії правового режиму воєнного стану; підпорядкованість військовим адміністраціям, що є тимчасовими державними органами, які утворюються на територіях держави, де вводиться правовий режим воєнного стану, та які здійснюють керування та координацію основних сил та засобів; пріоритетними завданнями діяльності Національної поліції в зазначених умовах є попередження, припинення та ліквідація групових порушень громадського порядку та масових заворушень; забезпечення посиленої охорони особливо важливих та інших об'єктів; забезпечення публічного порядку та безпеки; участь у рятуванні людей та надання їм допомоги; забезпечення охорони майна, яке залишилося без догляду; особливості взаємодії з підрозділами Національної гвардії, органами управління та підпорядкованими їм силами цивільного захисту, а також добровільними формуваннями територіальної оборони, які виражаються в особливих умовах несення служби (за місцем, наприклад на блокпосту; часом, наприклад під час дії комендантської години тощо).

Література

1. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2018. № 31. Ст. 241. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 13.05.2022).
2. Закон України «Про Національну поліцію України» від 02.07.2015. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2015. № 40-41. Ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 13.05.2022).
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання запровадження та здійснення деяких заходів правового режиму воєнного стану» від 08.07.2020 № 573. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/573-2020-п#Text> (дата звернення: 13.05.2022).
4. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Правила дорожнього руху» від 10.10.2001 № 1306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001-п#Text> (дата звернення: 13.05.2022).
5. Про затвердження Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.08.2016 № 773. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-16> (дата звернення: 13.05.2022).
6. Про затвердження Положення про функціональну підсистему забезпечення публічної (громадської) безпеки і порядку, безпеки дорожнього руху єдиної державної системи цивільного захисту : Наказ МВС України від 04.10.2019 № 835. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1199-19> (дата звернення: 13.05.2022).
7. Барба В.Є. Поняття публічної безпеки і порядку як об'єкта взаємодії територіальних підрозділів Національної поліції з органами місцевого самоврядування. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2018. № 4. Т. 1. С. 32-36.
8. Батраченко О.В. Поняття та ознаки публічної безпеки та порядку як об'єктів адміністративно-правової охорони. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2014. Вип. 29. Ч. 2. Т. 3. С. 84-86.
9. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол. ред. В.Т. Бусел. Київ ; Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.
10. Заброта Д.Г. Права і обов'язки працівників і курсантів навчальних закладів МВС України при несенні служби з охорони громадського порядку : навчальний посібник. Дніпропетровськ, 2005. 248 с.
11. Ковалів М.В., Іваха В.О. Діяльність органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?l

21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=vnulpurn_2016_837_12 (дата звернення: 13.05.2022).

12. Фатхутдінов В.Г. Частотність операціоналізації та контекстуальність використання терміна «публічна безпека» в Законі України «Про Національну поліцію України». *GOAL. Глобальна організація союзницького лідерства*. URL: <http://goal-int.org/chastotnist-operacionalizacii-ta-kontekstualnist-vikoristannyaterminu-publichna-bezpeka-v-zakoni-ukraini-pro-nacionalnu-policiyu-ukraini/> (дата звернення: 13.05.2022).

*Афонін Д. С.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри адміністративної
діяльності поліції
Одеського державного університету
внутрішніх справ*

*Боксгорн А. В.,
доктор філософії,
викладач кафедри мовної підготовки
Одеського державного університету
внутрішніх справ*